

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felelős szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyenlő részletekben
K. adóhivatal: Landesmann Miksa és Társai, Wekerle-tér 50/2
Hirdetéseket a legutóbbabb árban közölünk.

Iparos társadalom.

Sátoralja-Ujhely, jan. 6.

Ma Vízkereszt vig napján igazán kedvünk kerekedni el-elcelődni azon, hogy a társadalmat — ezt a nagy hatalmas fogalmat — ezektákra, részekre kell elosztanunk. Valóságosan úgy vagyunk a mai társadalmi felfogásokkal, hogy mindenütt az egyenlőséget halljuk énekelni, mindenfelé a testvériség zenéje szól felénk az ünnepi szónoklatokból és alapjában véve azt látjuk, hogy nagyobb és kisebb városokban, községekben és falvakban a lakosság a társadalmi rétegek egész armádiáját foglalja magában.

Az úri osztály a latéiner társadalom külön-külön asztalnál üti a pagót, az iparos és kereskedő megint saját körében érzi az igazi otthonját.

Valóságos regebeszéd, világámitás mindaz amit egyetemleges művelésről, általános kultúráról elregelenek az emberek. Végre be kell látnunk, hogy minden társadalmi réteg annyi tekintéllyel bír, annyi erőt produkálhat amennyit önmaga, saját jól felfogott érdekéből megteremt magának.

Tekintsünk végig a nyugat civilizációján. Az iparos és kereskedő társadalom hatalmat, külszint és

igaz becsülést szerzett magának saját hazájával szemben épp úgy mint a külföld előtt. Mert minden igyekezetével azon volt, hogy ösztartással, becsülettel és hazafias munkálkodással büszkeségére legyen nemzetének. mert fiai művelésével erőssé nevelte a gyökereket és annak hajtásaiból a nemzet részére gyümölcsöt, áldáshozó terebélyes fákat nevelt.

Az a társadalom, amely nem műveli a saját földjét, amely parlagon heverteti ahelyett hogy minden jóval ellátna — a saját kincsét, az ő jövőjének letéteményesét: az igazán megérdemli a trespést, a lenézést, az elzülést. Az iparos társadalomnak mindenképpen különösen támogatnia kell az iparos ifjúságot és mindent el kell követnie az oly eszme érdekében, amelynek legnemesebb célja az önképzés.

Mikor egy nagy város iparos ifjúsága összeáll és a köréje való tömörülésre szólítja fel egy város iparosait, akkor annak a tekintélyes társadalmi rétegnek hazafias felbuzdulással, az öntentartási ösztön és felebaráti szeretet, a munkatárs iránti rokonszenv teljes melegével kell kezét csapni a feléje nyújtott kérés, de becsület és munkára hívó marokba. Együtt erővel, vállvetve kell se-

gíteni megteremteni az iparos ötlont, amelynek célja legyen barátságos, szelíd tanyát teremteni az iparosvilágnak, önképző iskolát egy társadalmi faktor ifjúságának nevelésére. — A legszelidebb intenciók, a legstíbb eszmények, a legjózanabb megfontolás vezette az Iparosok Önképző Egyletét, amikor felhívja az iparosok pártfogását, amikor kötelességre szólítja őket úgy önmagukért mint az ő társadalmuknak jövőjeért.

És ebben a munkában nem lehet meddő az ő fáradozásuk, mert hisz ennek a sugalmazása rokonkebelből jön. Az anya pedig nem tagadhatja meg soha gyermekét.

Ex lex a városnál.

Sátoraljujhely, január 4.

Sipulus egyik karácsonyi karcolatában hazánkat akként jellemzi, hogy nálunk a törvények nem, de a rendelkezések és szabályrendeletek meg kell tartani. Folytatólag illusztráljuk hát Ujhelynek lúrcsa kivételes helyzetét, mert itt, ugyáljuk, semmit sem kell megtartani.

A kir. belügyminiszterium 1886. évi 24161. sz. határozata értelmében a szabályrendeletileg megállapított személyi járandóságok bármely irányú megváltoztatása esak a szab. rendelet módosítása útján, nem pedig egyszerűen az évi rendes költségvetés készítése alkalmával eszközölhető.

1893. évi 98784. sz. határozatában ismét kimondotta a belügyminiszterium, miszerint a község által viselendő közterhek, melyek rendszeres, állandó tételként fordulnak elő, nem a költségvetés során, hanem mint a költségvetés alapja, eleve állapítandók meg. Nem áll — így szól a rendelet — hogy a község által viselendő közterhek ügyében a község csak a költségvetés során lenne hivatva határozni, sőt ellenkezőleg szükséges, hogy a költségvetésben foglalt rendszeres és állandó tételeknek alapja már eleve megállapítsa. Így pl. az előjárók illetményei, községi vagyon szerzése vagy eladása címén a községi előírányzat kiadási, illetőleg fedezeti rovatában egyes tételek esak azok jögezős megállapításának kifolyásaként vehetők fel.

Városunk szervezkedési szabályrendeletében tételeken megállapítja van egy a tisztviselők száma és tisztsége, mint azok illetménye. Ezen szabályrendelet máig módosítása nincs és mégis egyszerűen a költségvetés során

a) nekik állandó fizetési pótlékok 6000 koronán felüli összegben megszavaztak és azt a költségvetésbe asonnal beállították;

b) a jögezősen nem rendszeresített alkaptányi és alovosi állás végleges betöltését elhatározták, fizetéseket mint állandó tételt a költségvetésbe már is beállították — és az állások betöltésére a választó közgyűlést meg is tartották.

Kétségtelen, hogy a költségvetésben e tételek szabályellenesen szerepelnek s így a költségvetést a vármegyén szabályellenesen hagyják jóvá.

Mert előbb a szervezkedési szabályzatot módosítani, azt 30 napi közzemlétre kitenni, a módosítás jóváhagyását

TÁRCA.

Azok a lányok!

A „Felsőmagyarországi Hirlap” eredeti tárcája I.

Ilon levelet ír. Így kezdi: „Édes... És gyorsan ír és hosszan és sokat. Könnyen megy a fogalmazás, a téma A kis Ilonnak nem sok gondot ad.

Jól tudja, hogy mit írjon és hogy írja. Nyolc sűrű oldal — node végre kész. Ézszeres csók a te hű Ilonkáért. Elképen hangzik a befejezés.

Most borítékba. Rá piros pecsétet. Még csak — de most felsőhajt hirtelen S nagy gondok közt a tollat rágicsálja: „Kihéz cimezzem, édes lstenem!”

II.

Miczi szeretne férjhez menni, csak hogy Nem kéri senki. Hát imába fog. Ha meghallják imáját, küldenek tan Számára férjet a jó angyalok.

Ti jó angyalkák, így imádkozik, csak Egy picit küldjétek nekem, Csak egy icike picike kis férjet De a — bajusza, az jó nagy legyen.

Krónikás.

Bohemia.

— Irta: Ambrozy Agoston. —

Mikor cikkemnek ezt a címet adom még magam sem tudom, hogy Csehországról vagy a művészeletről fogok-e benne írni, mert a cím mindketőre ráillik...

Megérlelődött bennem a döntő elhatározás, hogy a szóban forgó címet művészi értelemben fogom felfogni — de most már az irant támad föl a kétség, hogy a művészettel mily szempontból vagy a művészetnek mely ágával foglalkozom. Hogy a művészetről általában írjak, ahhoz általános művészeti ismeretek kellene, — de hiányzik: tehát cikkem tárgya a művészeti, mint olyan nem lehet.

Folyamodom hát a művészet valamely ágához, lévén a művészetnek öt ága. A művészet e nemesi cimereiből egymásután fogom letörlelni az ágakat, amíg egy marad s arról az egyről írok. Az építészetről van a legkevesebb fogalmam, — szobrászat — e téren sem érzek magamban erőt; zene — erről szerénységgem tiltja nyilatkozni. Maradt a festészet és költészet. Annyan festenek körülöttem, hogy bizonyára szentül hiszi mindenki, hogy én is festek. Hogy az illetőket e hitükben még jobban megerősítsen, írok a festésről.

Mi a festészet? — Nem... Kik festenek s hogy festenek? — Igen... erről a tárgyról lehet írni olyan címen, hogy bohémia, bohém-világ.

Mi az a bohém-élet? Egy bánya, melyet ujjában egy a költészet, mint a zene erősen akná. Ez a bohém élet subjectív értelemben. Ellesni annak a szimpatikus művészeletnek mozanatait, mint megleste egykor Vergilius a pásztortok nem kevésbbé rokonszenves világot.

Feldolgozta a művészeletet Murger regényben, Leoncavallo, Puccini zenében; miért ne dolgozhatnám én föl tárcában?...

Feldolgozom. Legyen szabad érdeklődő olvasóimat egy művész-garcon szobájának képzeletbeli karnatára ültetnem.

AB, művészi berendezési szobájában nem dől végig egy chaise longue-on bodor fűrtöket érgetve — bár ezt egy jól nevelt tarca hőstől méltán elvárhatná az ember. Kicsiny, de hideg szobáját ép most igyekszik — bár haszatlanul — befutni s már egy fél óra múlva vígan pofékel a kályha s ő bocsát bodor fűstököt. — A szoba lassan megtelik fűsttel, barátokkal, modellekkel s elhelyezkednek a legművészebb rendetlen-ségekben

A Vasul asztaltársaság védszentje névünnepeit ül.

X, a Vasul-Schannard, akit Murger Schannardjától csak sajátosságos elefánt-metszésű orra különböztetett meg — amiért röviden Vasul-Elefántnak is neveztek — az első szónok. Mint a társaság elnöke megnyitja az ülést majd essayszerűleg méltatva a két hatását a művészeletre, AB-nek, a szobaurnak adja át a szót; ő a Vasul társaság védlányát: Vaselint élteit aki védszentségtől túlságosan igénybe nem vett idejét a modellésig keserves kenyérén telté. AB, a bókolknak is nagymestere lévén, azt találta beszédjében, hogy Va selin nagyon hasonlít a sixtini Madonnához Egy vig feké — nagybányai svihak — alig várta a beszéd végét, hogy rakurjanthassa e hasonlatra douche-nak;

— Nem messze van ide Sisto!

Erre az intónálásra megindult a művészi és nem művészi színvonalon álló daloknak, majd kritikán feletti s alatti

vicceknek egész sorozata. A társaság azonban nem distingvált ily szigorúan minden hangos kacajjal lelt honorálva.

Volt a sok vig arc közt merengő is, szomorú is. A merengő bizonyára azért volt merengő, mert valami ősi hangulata képen dolgozott, a szomoru meg azért lehetett ilyen, újért modelje megcsalta — hiába énekelte neki a tapaszaltabbik hirtelen alakult daltársulat, hogy úgy szokott az lenni — ő csak busult.

A mulats: egyre tart, a hangulat élénkül, beszálligóznak, mint éjjeli lepkek a barátok is s kiki megtalálja az illetékes ölelő karokat melyek szerény művészi viszonyok között így könnyen nélkülözhetővé teszik a fűtőanyagot.

Hajnalba füst, rekedt hangok, borposolyák őrzik egy jól sikerült alapítási ünnep emlékeit s másnap az Épreskertű iskola kong az ürességtől.

És a Vasul-társaság évenként több ily Vasul ünnepeit rendez, eltérve a Gergely-féle naptártól, melynek tulszigora évenként csak egy Vasul napot ír elő.

A figyelmes olvasó észre fogja venni, hogy eddig a festészeletről még semmit sem írtam. És észrevétele teljesen megfelelő. De hiszen a mióta „velők” foglalkozom még nem lehetett idejűk festeni. — A Vasul-ünnepélyen csak nem festhettek, katezjammerben még kevésbbé. Mivel pedig komoly angol modellek autentikus megfigyelései szerint a művészi katezjammer a profánul jelentékenyen hosszabb tartamu — nem volna illő most vásznat adni éljük. — Legyünk humanusak! Hagyjuk őket magukra — a viszontlátásig.

Órás és ékszerész üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a mai napon **Wekerle-tér Központi kávéház mellett levő Rosenberg S.**

ékszerész-üzletét átvettem és berendeztem.

Hivatkozva az e téren több mint 12 évi Európa nagyobb városában szerzett szakképzettségemre, mint órási segéd ez idő alatt az órási szakmának minden ágában a legnagyobb otthonosságot nyertem. Miért is bátran ajánlhatom magam a legegyszerűbb faliórától a legkomplikáltabb zsebóráig való pontos és jutányos árban javítására jóállás mellett.

Üzleti elvem: kevés haszon, nagy forgalom.

A n. é. közönség pártfogását kérve

S.-a.-Ujhely, 1900. január hó.

Kiváló tisztelettel

Zinner Vilmos

műorás és ékszerész.

Első zemplénmegyei honi butoracsarnok. S.-A.-UJHELY.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a »Vörös ökör« emeletén levő **5 teremben** a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott a földszinten egy nagyszabású butorraktárral megnagyobbítottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bármilyen kiváló minőségű megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig, úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

63—27

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Kubelik Jan

világhírű hegedűművész 1900. január 10-én szerdán
a vármegyei ház nagytermében

HANGVERSENYEZ.

Jegyek lapunk kiadóhivatalában.

Meghívás.

A sátoralja-ujhelyi

Polgári Takarékpénztár és Kitelegylet

1. cz. részvényesei tisztelettel meghívhatnak

az 1900. évi február hó 4-én délután 2¹/₂ órakor

az intézet saját helyiségében megtartandó

XXVII. évi rendes közgyűlésre

Tárgyalási sorrend:

1. Az igazgatóság.
 2. A felügyelőség évi jelentése.
 3. Az 1899-iki mérleg és osztalék feletti határozat.
 4. 3. sorrend szerint kibővíti és új igazgatósági tag választása.
 5. 3. rendes és 2. pótfelügyelő bizottsági tag választása.
- Az igazgatóság jelentése és az évi zárszámla nyolcz nappal a közgyűlés előtti az intézet helyiségében megtekintő véget, akifüggesztetik. A részvényesek figyelmeztetnek az alapszabályok következő szakaszára:
40. szakasz. A közgyűlésen részt venni önjártó részvényesek tartoznak részvényeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés előtti napon az intézet igazgatóságánál letétbenyezni.
- Kelt S.-a.-Ujhely, 1900. január hó 4-én tartott igazgatósági üléseből.

Az igazgatóság.

Földbirtokosok figyelmébe!

A Franck Henrik Fiai-féle Kassai pótkávé-gyár igazgatósága a mezőgazdaságnak egy új ágát: a

CZIKÓRIA

(cichorium inthybus) — katáng-gyökér

termesztését

ajánlja kísérleti művelésre.

A nyers anyag 1900-ik évben termésmázsánként 3 korona 60 fillérenyi áron, 3% súlylemondással vétetik át Kassára a gyárudvarba szállítva, és azonnal készpénzben kifizettetik.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a gyári igazgatóság

Kassán, 1900. január 2-án.

Franck Henrik Fiai

Arany- és ezüstáru-gyár és verde-intézet.

Rubin A. és Fia

BUDAPEST.

Gyár:
VIII. Német-utca 9.
Telefon 56—60.
Iroda és elárúsítás:
VIII. Eszterházy-utca 20.
Telefon 57—92.

Saját készítményű
sima és mintázott evőkészletek, tálcák, kényerkosarak, gyümölcsstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydíjak, koszorúk, érmek, mindennemű egyházi tárgyak stb. mindennemű kivitelben.

Nagybani árak.
Javítások és újalakítások saját költés-
8—8 ségen eszközöltetnek.

Sátéképes levelezőlapok
dús választékban kaphatók
a „Felsőmagyarországi Hírlap”
kiadóhivatalában.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J. VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon a kevés, azon család, a hol ez a pártalan házi gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehézemésztésnek, a duplásnak, májfajdalomnak, szélbántalomnak, köhög, aranyér stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység, sőtélhőrsz, az ebből származó bajoknál, mint degesz, fejfájás, ádpor stb. E vértisztító labdacso nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalom nem okoznak s így a leggyöngyösből szervezett, bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

Használati utasítás mellékelve.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll	21 kr.
1 tegeres, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.	

A pénz előzetes bekládése után bérmentve:

1 tegeres	1 frt 25 kr.
2 tegeres	2 frt 30 kr.
3 tegeres	3 frt 35 kr.
10 tegeres	9 frt 20 kr.

Egyedül készítő és szétküldési főraktár:

Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Eltérjedtükünkől fogva a labdacso a legkülönösebb alkothat és nevet, alatti utasítások k. formát a németi csak Pserhofer Fia a vertisztító labdacsokat kérjen, a se k azok valódnak, amelyek dobozaik fedelén piros színen „Pserhofer”-kézírása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!